

لـ سلـ ما نی یـ وـ بـ پـ نیـ
۱۹۳۹ هـ تا ۲۰۲۰ کـ چـ ئـ بـ دی
تـ کـ شـ ری شیوعی ها و عـ لی
غـ فور

فہمہد گرد وانی

بہ کچی دوائی سیاستمدار و تہذیبکشاکاک علی صالح غفور ، ئو
ژانہ گورہ تووشی ہمووان بوو. ہریہکک لہ نزیکہو ئو و مرہ
دگہورہی ناسیبہ ، خشی ویستوو و یزی بہ داناو ، ئاخر خ
کاک علی بہخی ہمووانی خشدویست .

لـ سلـمانـی یـو کـ لـ خـزانـکی هـ بوون لـ دایک دـبت ،
قوتا بخانـی سـر تـای و ناوـندی و پاشان مامـستایان تـواود کات و
ماوـیکـی کـم لـ گوندـکانـی لای عـربـت دـبت مامـستا .

لە پاش تەكشاندنی پاشایەتی لە عێراق و شەشەشی ۱۴ تەممووز كاك عەلی تەككەشانی لە یزیدی حزبی شیوعی عێراق دەستپەدكا و لەبەر زیرەکی دەبەتە سەرركی لقی سەلامانی یەكەتی گشتی قوتابیان عێراقی .

ئۇو تەككەشەنەي كاكەلى لىزەكانى قوتايان دەپتە ھەي ئۇو
لەلەين دەسسەتەو دوچارى ئەشەكەنجە و ئاوانان بەت .

کڙھوونڙو کي ڦرڻ وائدا داوا ڏکا کاڌا داوا لڙ رڙھي قاسم بکر ت
بور دومانى کوردستان ڀاڳيرت . ڀڳو ندي حزبي لڙگڙ شاعيري
ڀڳو ٽو وخواز ونو ڀخواز [جڙ لالي ميرزا کڙريم] ٻو . گڙ لڙڪ جار

باسی ئو شاعیر نو خوازی بی دکردم و چن چالکی یکانی لی ریزی
 حزمان حزبی شیوعی عراقی ئنجام ددا ، بی بختی من لی یکانم
 سهفاری گان و مپاش اپین شاعیر و نووسر جلالی میرزا کیمیمی

هه‌ردهم زیندووم له باره‌گای [ره‌ژنامه‌ی ده‌گای کوردستان] له‌ته‌کی مام‌ستا [فه‌تاج فه‌قیق ناسراو به مه‌لاحه‌سن]‌ی هه‌ردهم زیندوو بینییوه ، وای له‌و دیداره‌ خه‌شه و پاش ئه‌وه‌ی گه‌رام‌وه سو‌ده ، کای

جڏهن لال ڪڇي ڪرد و شيعر و نووسين و پير و وري پاڪا نى خست ٿر ڳ .
 زرجار لڳر ڪاڪ اءِ لى باسى ٿو و تڪ ڪش ٿر مان ڊڪرد و باسى شيعر
 و نووسين ڪا نى .

حزب بے پروا رد کردنی کا دیر و تہ و اوکردنی خو نندن ھ مووسا ۱ چ ند قوتا بی ی کی ۱۱ وان ای د ر و د کرد ب ت و اوکردنی خو نندن ، ی ک ک ل و قوتا بیان کاک علی غ فور بوو. سا ی ۱۹۶۲ ب ت و اوکردنی

خوځندن گډشتی ژبانی بوو پښتو نیا . هر لږ و وټا تښ بڼا نامې
بډست هڼا و پاشان لږ گډر کيژکي پښتني کڼ ناوی [گراژینا] ی
هاوسرگیری دکات و تاق کوځکیان هڼ بڼاوی [ئان] و دوو
نځوان هڼ بڼاواکاني [ئزابلا و ځیان] .

کاک علی غفور لږ پښتنياش بډردوام دبټ لږ تڼکښاندا لږ ريزی
حزبمان و کڼمڼی خوځندکارانی کورد لږ ئو وپا . هر بڼ تڼکښانی
کاک علی لقي کڼمڼ لږ پښتنيا دادمزرښی و بڼ ماو یکی زږ
بڼخای سکرترې ئو لقي بوو . لږ ريزی حزیشدا بډردوام بوو لږ
چاڼکي و یارمټی دانی ئو عراقی و کوردانی کڼ دگډیشتن
پښتنيا ، هرردم هاریکاری دډکردن بڼ تڼواو کردنی خوځندن .

کڼمڼی خوځندکارانی کورد لږ ئوروپا کڼ سالی 1956 دامزراو
تاق کڼمڼی خوځندکاران بوو ، قوتابیانی لڼخای کډکردتڼو و
تاق با یوزی کورد بوو لږ دډروو بڼ ئووی خڼکی جیهان بڼ کورد
ناشناکات ، کاک علی چاڼکان بڼشداري کڼنگرکان و فیستیفا
جیهانی یکانی کردوو و بڼجلی کوردی شان بڼشانی هاو یکانی
چاڼکی نواندوو . یډکک لږ هاو یکانی هونرمندی بڼناوبانگ
کاک [قادر دیلان] بوو . هر نووکښ لږ گوڼم دډزرنگتڼو کڼ بانگی
کاک قادری دډکرد و بڼ سلمانیان ناوی [قادر] ی دډدرکاند ئای
پڼیوندي نځوانیان چڼد پیرز و روحی بوو .

ئڼمڼی خوځندکارانی گډنج شانازیمان بڼ هاو یکانیان قادر دیلان و علی
غفور و جوهډر شاوښ و زوهدي داودی و شډزاد قازی دډکرد ، کڼ
لڼتڼمڼ لږ ئڼمڼ گډور تربوون ، لږ گډر ئڼمڼ کډدبوونڼو و کڼمڼی
خوځندکارانی کورد لږ ئو وپا مډرکزی پراگ کڼ سډر بڼ حزبی شیوعی
عراق بوو ، بڼوڼمان دډبرد .

پارتي مډرکزی بډرلین و یډکټی ئکسا و پاسک سډکس و ئڼمڼش
مډرکزی پراگ مان هڼ بوو . لږ کڼنگری یډکگرتنڼو لږ بډرلین سالی
۱۹۸۹ مډرکزکان یکانی گرتڼو و هر لایڼی چوار ئڼندامی لږ
دډستی بډروو بډراتی بډرکوت .

هڼ تا ئو یډکگرتنڼو یډ لږ گډر کاک علی غفور لڼدډستی
بډروو بډرایټی کڼمڼی خوځندکارن پډکڼو کارمان دډکرد و هر رډ
بڼ رډ پڼیوندي مان بڼهډتر دډبوو بڼمن بوو براگډور و
بیرډوری ویادگاری یکانیمان زډدبوون .

کاک علی لږ ماو یکی زډر کورتدا خوځن کډوتڼ مډشکی و کډوتڼ
نځځځان چاک نځو و منیش هڼوا ی نځځځش بوون بڼ هڼش بوون کڼم لږ
۲۰ ئاب ۲۰۲۰ بڼاوکردو ، هر بڼو ئاواتڼ بووم جارکی تر گوڼم
لڼدډنگډ خځځکي بڼتڼو بڼام بڼداخو و ئیتر مډرگ یکانی نځا .
بډر لږ و کارساتڼ ، کاک علی سډفډری کرد بڼ شاری [کډراکډ] و

پیلی دلی گئی و زرخیز کھیفخیش بوو ب سارکوتنی ئو دیداری
نخشان ی و لکاتی گاننوی دا ک ئان کویشی ل تیشتی
بوو گلگ پککین و کخوشیمان دربلی و بوی ک هتا د
سایتر ئیتر پویستی ب گانانی د نی ی و ب قسوخشکانی گووتی
ز ر تا ئوکات منیش گووتم نا چ ند دلیکی تریش دژیت . کاتک
گیشتهو شارکلی خی و ئزان ه وایم دپرسی کچی ل خمی
دایکی ئان بوو ک چاووانی نشتگری دکرد . ز ر ب چاویلک و
پیلی د و گوپیستی گویی و پلاتینکانی قاج وپشت پدککین
وگا تمان ب مردن دکرد .

ئاخ و هزار ئاخ چن ئان بی نووسم ب داخو و باوکم س فوری
دوایی کرد . باو م ند کرد و حزم د کرد ئان پم ب راست نی
وه ر ل هشی خی چوو ، بام ئاخ وهزار ئاخ مردن دیسان بوو
کارسات و مرگی کاک علی لساندین .

بیرت دکم کاک علی بیر قسوخشکانت دکم . ئی ت ککش ر
ککند د ر و د مزن ککی مر قای تی .

سای ۱۹۷۶ ک کنگری سیم می حزبی شیوعی عراقی ل بغدا ب ستر
کاک علی بشدار بوو ب ناوی [ازادی ماجد] ژماری کارته ککی [۲۰۶]
بوو .

کاک علی و کو کسکی بیانی ک خرم تی پل نیای کردوو خانی
ریزلنانی ل سارکی پپنیا و رگرتوو .

کاک علی ل ۱۸/۹/۲۰۲۰ د مزن ککی و ستا و ما ئاواپی ل دایکی
ئان و ئان وهردوو مندا ککی و هاو یانی کرد .

کاک علی ل ۲۶/۹/۲۰۲۰ ل شاری ئوشتین/پپنیا ب خاک سپردرا .
روح شاد و یادت زیندوو

فهد گردوانی 24/10/2020 سن کهم